

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Главни уредник ДРАГ. С. ГОДИЋ

ЈЕДНО АКТУЕЛНО ПИТАЊЕ

ПОВОДОМ ФРАНЦУСКОГ ЗАКОНА О КИРИЈАМА

Питање о кућним киријама представља у целом свету крупан социјални проблем. Због тога неће бити без интереса да се изложи, како је ово питање регулисано у скорашњем француском закону о киријама.

Киријама, који су трпели од рата, дате су најшире олакшице за раскидање уговора. Сваком киријаци, био мобилисан или не, који докаже да је био лишен могућности да искористи, односно да употреби најмјену ствари или лишен великога дела извора на које би могао да рачуна ради стварања средстава за плаћање кирије, закон допушта образовање изборног суда за смањивање кирије, у чему се, по изузетку, може ићи и до потпуног ослобођења. Ситне киријације — односно они чије кирије не прелазе одређену законску стопу — потпуно су ослобођени за време трајања непријатељства и још 6 месеци после тога.

Ситне киријације ослобођавају се дуга коме би био рок 1 априла 1918. За остале киријације, и за прошлост и за будућност, као и за ситне немобилисане киријације, само за у будуће, питање ће се регулисати помоћу изборног суда.

Мобилисане киријације неће се моћи оптуживати за време трајања непријатељства. Тако и то ни удовице оних, који су умрли под заставом, или лица на

њиховом старању која са њима живе под истим кровом. — Закон задржава у посесији најмњених станова не само од плаћања ослобођене киријације, већ и оне о којима је донела одлуку изабрана комисија, докле год они уживају станове као добри оцеви породице.

То је за киријације, а што се тиче сопственика, овако је регулисано. Сваки сопственик који није порезан на чист приход преко пет хиљада франака у унутрашњости, осам хиљада фр. у варошима од сто хиљада или више становника, десет хиљада франака у Паризу или предграђу, има право на накнаду до десет одсто од кирије, од које би киријације биле ослобођене, ако ова накнада, додата на порезани приход, не доноси већу годишњу добит преко означене цифре. — Узмимо један пример. У унутрашњости сведу се приходи једног сопственика на осам хиљада франака.

То није чист порезани приход. Према закону од 15 јула 1914, првих 5000 франака порезују се са 500 франака; других 4000 франака са 800. Овде друга партија прихода износи 3000 франака, односно она се порезује 600 франака. Укупан порез овога сопственика био би дакле 1100 франака. Следствено, његова годишња накнада могла би да иде до 5000 франака мање 1100: то јест 3900 франака, ако губи два-

пут већу кирију. Другим речима, он би имао право до 50 одсто кирије, које су његове киријације ослобођене, али да то ипак не пређе укупну суму од 3900 франака за дотичну годину. Свима сопственицима у опште признате су олакшице у плаћању порезе и исплати хипотекарног дуга.

Сва спорна питања о кирији расправљаће комисије, у којима ће бити по један судија, два сопственика и два киријације. Процедура је код њих врло упрошћена. По правилу, ове се комисије образују у сваком срезу и у свакој вароши која има тај ранг, али је влади допуштено да по потреби установе и више.

ДЕЛЕГАТИ

Париз. — Јављају из Букурешта да изабрани румунски пуномоћници за наставак преговора о немачко румунском миру, јесу: министар спољних послова Рион, генерал Рупеско и пуковник Мићеску.

ЗЛОЧИНИ У НЕМАЧКОЈ

Цирих. — Већ је било јављено да је јавна безбедност у Берлину дошла до тога степена, да се морале узети у помоћ војничке пољне патроле. У време мира апаши су у Берлину били непознати. У четвртој години рата — пише «Лајпцигер Најесте Нахрихтен» — изгледа да су се ствари измениле. Није претерано, ако се каже, да су у Берлину опасне крађе и убиства на дневном реду. Напади на приватну имовину због чега увек и крв падне, тако су постали че-

сти, да је онај стари осећај сигурности ишчезнуо пред општим страхом, који се кад кад претвара у праву панику. Пре су лопови ишли без оружја, данас пак скоро свака крађа, при којој се затеку лопови, свршава се пуцањем. Један војник, који је био на оуству, убијен је заједно са својим тастом, у часу кад је потрчао да види шта је, пошто је чуо неку сумњиву ларму.

НЕМАЧКИ МАНЕВРИ

Буенос-Аирес. — «Ла Национ» добија од свог дописника из Берлина, да се сви немачки званични кругови слажу са изјавом канцелара Хертлинга: да је Немачка одлучила да на будућој конференцији мира потпомогне аргентинске захтеве на Фалкландска острва, која су сада у поседу Енглеске.

Овде се верује, да немачко обећање није ништа друго, већ један обичан маневар, којим се жели утицати на аргентински национализам, те да би Аргентина остала и даље неутрална.

«Ел Диарио» отворено вели, да нема никакво поверење у немачку правду, и да би пре требало да Немачка врати Белгију и узете делове у Француској, Италији, Србији, Румунији и Русији, па да онда говори о фалкландским острвима.

ИЗ РУСИЈЕ

Лондон. — Јављају из Петрограда «Тајмс»: Конгрес бољшевичке партије одлучио је да промени име и да се назове комунистич-

ка странка, а своје програму да да изглед интернационалан. Идеја је да се републикански систем уврди свуда на основици социјета, то јест диктатура пролетаријата и борба против буржоазије.

Париз. — Бољшевичка влада објављује радиотелеграмима преко Лондона, Париза, Беча и Берлина ову декларацију: «Другови Лењин и Троцки послали су категорички захтев нашем другу Воровском, пуномоћнику у Шведској, да прекине све везе, па и личне, са немачким империјалистичким социјалистима. Група Шајдемана, Давида, авантуристичког спекуланта Парвуса и других ушла је у преговоре са нашим класним непријатељима, немачким империјалистима, те су радиници штрајкачи били натерани да

преговарају са послодавцима. Али ми, ми нећемо да улазимо више ни у какве везе са штрајкбрехерима и издајницима радничке класе, као што је Шајдеман.»

СКЕПТИЦИМА

Лондон. — У парламенту Бонар Ло изјавио је, да ће ових дана први лорд адмиралитета, Гедс, изнети тачне податке о губитцима енглеске трговачке флоте. Као што ће се видети, ти су губитци куд и камо мањи, него што их приказује непријатељ. Главни циљ овог објављивања је тај, да се увере радници, који су употребљени на грађење бродова, да је њихов рад исто тако важан као и рад војника на фронту. Бонар Ло каже, да ће резултати зачудити све скептике, и да ће они у будуће бити још много бољи.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — О писању неутралне штампе јављају из Берна: Швајцарски пуковник Егли у «Базлер Нахрихтен» објављује овај коментар о немачкој офанзиви: и до сада постоје извесни неколики успеси али они су недовољни, да утичу на одлучну фазу с друге стране велике француске резерве нису још интервенисале. Немачка врховна команда морала је врло скупо да плати прве резултате, ускоро ће јој недостајати снаге која је потребна за даљу акцију.»

Лондон. — Телеграми из Ротердама и Амстердама јављају, да немачка штампа пише о офанзиви, приправља јавност на дугу борбу.

Дописник «Келлише Цајтунга» тражи од народа, да расуђујући о ситуацији има на уму, да Немци имају посла са најјачим непријатељем. «Борба је страшна — каже дописник — и велики задатак имамо да извршимо.»

Одајући част енглеској одбрани, исти дописник пише: «У другој својој фази битка се претворила у борбу прса у прса са највећим огорчењем. Наши војници са највећим поштовањем говоре о Енглезима. Енглез је неизмерно силан војник.»

Лондон. — Службено се саопштава: «Немци су жестоко напали јужно од Соме и ушли у Роај. Изгледа да садашња линија иде од Мерникура на Соме до Ро-

ФЕЉТОН

АНДРЕ ВАРНОД:

ЖУТА СЛАЧИЦА ИЗ ДИЖОНА

...Једна мала ваза, са натписом, доказ непобитан, потврда тезе о којој ће он говорити.

То није ипак моја, помисли г. Блик. Каква штета што није било никаквих натписа на дну оне, коју сам му је однео. Он би је кунио без разговора.

Чланак се завршавао оштрим нападом против фалсификатора сваке врсте који су нарочито сметали и отежавали задатак овог великог човека. Али наослетку, правда је била задовољена: полиција је отпочела анкету, више њих већ ухапсила, а и друге ће ускоро. Г. Брисе Менард очекивао је да награди широко оне који су га

помагали, а да казни немилосрдно оне који су покушали да га исмеју.

Г. Блик се више не смеје. Био је врло узнемирен. После једног жалосног дана и рђаве ноћи, прекидане ужасним сновима он се пробудио рано, очекујући новине. Купи прве које су изашле, однесе их као плен у свој мали стан, отвори их и прочита:

«Ко ће да пронађе г. Блика?»

Као што смо јуче напоменули, г. Брисе-Менард добио је награду од 6000 динара за своје дело: «Богови римски у Галији». Четири велика писмена, која је он пронашао урезана на дну једне мале вазе гало-

римске, омогућили су му да тврди интересантан текст натписа: Magno Jovi Deorum Deo (Великом Јупитеру, Богу Богова), натпис на коме је он засновао своју тезу. г. Брисе-Менард, кога смо интервјуисали, био је добар да нам исприча како је дошао до ове мале вазе, основе за његову тезу. Некакав средовечан човек, донео му је ову вазу, коју је нашао један војник, копајући ров. Овај човек, по имену Блик, требао је да дође сутрадан; али он се никада више није јавио, и како није оставио адресу, сви покушаји да се пронађе, остали су узалудни. Научник, међутим, оставио је половину од своје награде овом непознатом. Г. Блик се извештава ако икада прочита овај чланак да има само да се пријави г. Брисе-Менарду и да прими суму од од 3000 динара.»

Г. Блик прочита по неколико пута, предње редове да би их разумео. Сања ли? Извесно је, да није било обележено ниједно слово на вази псеудо гало-римској коју је он понудио г. Брисе-Менарду, и да је он сам израдио један вештачки мали лонац за слачицу, који је чампо дуго у друштву са другима лонцима, на дну његовог долапа.

Два мала лонца, слична ономе, стајали су још ту. Ов их прегледа брижљиво, и наједан пут узвикну од изненађења.

На дну свакога од њих стајаху четири велика писмена, која очевито означавају: Magno Jovi Deorum Deo, али која, више него извесно, говоре сасвим просто: Жута слачица из Дижона.

Г. Блик очетка брижљиво врскапут, очисти ципеле,

узе кишобран и упути се г. Брисе-Менарду да тражи својих 3000 динара и да прими припадајућа му честитања, што је тако добро припомагао историји римских вера у некадањој Галији.

КАРТЕ ИЗ СРБИЈЕ

Данило Крајиновић, блајиник покрет. арт. радионице пошта 414, моли свакога, који би ма шта знао о ниже именованим војницима, да га извести, како би им могао доставити карте које су за њих из Србије дошле:

Јован Јанковић, био ордонане у 8 п. карта од сестре Стамене, Зорке и Савке из В. Плана.

Коста Перић, тобџија био у 2. брд. бат. II поз. карта од мајке Смиђе из Паланке.

Живота Нешића, био писар у трупа. комори II. п. II поз. карта од сестре Каје из Марковца.

Велимир Јовановић, био у I. град. бат. Шнајд. топова карта од жене Љубице из Кушијева.

Милоје Милошевић, био наред. у 8. п. III поз. карта Живке Милошевић из Кушијева.

Војислав Икић, послед. регрут из Ратара, тражи га Станица Икић.

Радомир Јовановић, послед. регрут, тражи га Злата Благојевић из Ракинца.

Раја Ђирковић, био болничар у Шумад. дивизији карта од сестре Косале Станковић из Церовца.

Александар Илић, послед. регрут, тражи га мајка Јелена из Ст. Ацибеговца.

Живко Јерemiћ, карта од кћери Десанке из Селевца.

свера западно од Роаја и западно од Ноајона. На овом делу борбеног фронта енглеске, француске и америчке трупе боре се раче уз раме. Нагло пристижу француска појачања. Западно од Роаја и Ноаја држимо непријатеља у шаху.

Лондон. — Телеграфу из Цириха: Немачка штампа показује стално крајњу резерву у коментарима о офанзиви. Немачки лист «Крајц Цајтунг» пише: «Морамо се чувати од претераних пада, јер је неумјиво да ће се до коначне победе мучно доћи».

Лондон. — Више немачких листова истиче такође, да општа савезничка резерва није још ушла у борбу и када се то догоди, биће од великог утицаја на немачке планове.

«Франкфуртер Цајтунг» предвиђа да ће Немци морати да издрже жестоке контра нападе.

СУМАРЕНСКИ РАТ

Вашингтон. — Надлештво за трговину Сједињених Држава за време рата публикује следећу изјаву: «Нагомилavaju се сваки дан докази, да Немачка сада употребљава своје сумареве, да би спречила неутралцима добијање животних намирница и друге робе из Сједињених Држава и њихових савезника, да би их глађу присилила на политичку и економску зависност. Друга обавештења доказују, да Немачка својим сумаренима хоће да уништи неутралну тонажу, без обзира коју службу неутралне лађе врше, а то у циљу, да ослаби перспективе неутралне конкуренције и да сведе тонажу неутралца на степен једнак или мања од тонаже немачке трговачке морнарице».

РЕПРЕСАЛИЈЕ

Лондон. — Енглеске репресалије против немачких вароши изазвале су у Немачкој интересантну реакцију против «варварских метода савезника». Док су аероплани и целелини бомбардовали само енглеске, француске и италијанске вароши, Немци су сматрали да је то оправдано; али кад су бомбе почеле да падају и на немачке вароши, ствар добија сасвим други изглед.

Разговор немачког команданта о одбрани против аероплана са дописником «Келнише Цајтунгас» енглеске ноћне приказују као типичан пример немачког менталитета. Генерал је дао разумети, да ће Немци одустати од бомбардовања савезничких вароши, ако савезници престану са

репресалијама против немачких вароши.

«Дејли Мелс» опомиње савезнике против сваке трансакције са непријатељем у овом питању, јер се не сме дозволити, да непријатељ употребљава нечовечна средства против савезника, и да од њих одустане међународним споразумом, кад се она окрену на његову штету. Поред тога, бомбардовање немачких и аустројских вароши има велико морално и војничко дејство. Кад би се и закључио споразум — велики лист — ништа не би могло задржати Немачку, да га не повреди првом zgodном приликом.

ГЛАВАР БРАЗИЛИЈЕ

Рио де Жанеиро. — Избор саветника Родригеза Алвеса за председника бразилијске републике, доказ је политичког јединства свих бразилијанских држава, јер је нови председник највећи представник бразилијанске душе.

Нови председник републике рођен је у Квартинга (Сан Пауло). Почео је своју дипломатску каријеру под царским режимом, затим првих дана републике постао је министар финансија, а први пут био је председник републике од Сан Пауло 1902. до 1906.

За време ове високе службе у спољној политици Бразилије постигао је велике успехе. Са Боливијом је закључио уговор, којим је Бразилија добила територију Акра, а уредио модус вивенди са републиком Пери, која је оспоравала Бразилији ову територију као и велики део Амазонских држава.

Са Екваролом и са холандском Гујаном закључио је уговор о уређењу њихових граница; издејствовао је, да Бразилија учествује на хашким конференцијама и сазвао је у Рио де Жанеиро трећу панамеричку конференцију.

Године 1906 постао је председник државе Сан Пауло. Као председник ове државице допринео је у мају 1917 да је за министра спољних послова Бразилије место Лаура Милера дошао Нило Песанха, одушевљени пријатељ Споразума.

ТРУМБИЋ И БАЛФУР

Атина. — Рајтерова Агенција јавља, да је председник југословенског одбора Анте Трумбић био примљен од енглеског мин. спољних послова Балфура. Трумбић је у детаљима изложио Балфурову аспирацију Срба, Хрвата и Словенаца и њихову силну жељу, да буду ослобођени одаустро-мађарског јарма и уједињени са својом браћом из Србије и Црне Горе у једну независну државу. Затим му је изложио који је циљ кон-

греса подјармљених народа из Аустро-Угарске који ће се као последица италијанско-југословенског споразума држати кроз кратко време у Риму.

Балфур је са особитом наклоношћу слушао Трумбићево излагање и изјавио је да Велика Британија по својој традицији гаји највеће симпатије према народима који су под туђинским јармом.

ЈЕДИНСТВО У БОРБИ

Рим. — Лист «Унита» публиковао је један чланак под насловом: «Италија и народи у Аустрији». У чланку се тврди, да сада треба прећи на дела и утврдити један програм енергичне, интензивне и брзе акције против Аустрије.

Према овом листу основне акције морале би бити следеће: «да се ставе финансијска средства на расположење свима комитетима подјармљених народа, који преко неутралних земаља воде противаустријску пропаганду у Аустрији, на начин, да аустријска војска буде нагризена не само на фронту већ и у позадини; да се у Италији створе комитети за антиаустријску пропаганду састављени из Талијана, Чеха, Пољака, Југословена и Румуна, да италијански народ експатира, што је у истини Аустрија; да се формирају слични комитети по свим неутралним и савезничким државама и да се прикажу мотиви, који рук воде народе словенске и латинске расе, угњетаване од Хабзбурговаца, да траже ослобођење; да се изложи да формула «распарчавање Аустрије» нема империјалистичко агресивно значење, већ да просто значи право свих народа Аустрије да буду ослобођени сваке превласти од других народа».

«Унита» тврди да ће се само оваквим програмом моћи остварити велика морална офанзива против непријатеља.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Синоћ и преко ноћ Немци су, ослабљени својим знатним губитцима, умањили свој напад. Храброст француских трупа које су раниле терен стопу по стопу вредна је сваке хвале. Французи држе оваку линију: Ешел(?), Сен Облален, Беврењ, северно од Ласињи, јужно од Ноајона, лева обала Оазе. Преко ноћ одбили смо јаке извиднице које су покушавале да се приближе нашим положајима северозападно од Ноајона. Непрекидно бомбардовање на осталом фронту.

23. часа: Немци су са новим свежим трупама напали данас двоеструком свежином францу-

Дневне Вести

«LA PATRIE SERBE»

Изашао је из штампе ви број за ову годину десетог часописа «La Patrie Serbe», који уређује француском језику у Паризу Др. Драгомир Д. Иконић.

Број стаје 1 франак. Може се добити код рез. капетана П. вл. Милана Иконића, Министарство Војно.

УЧИТЕЉИМА

Позивају се сви привремене учитељи и учитељице, који се налазе у Солуну и на војној зони, да пошљу школскоме надзорнику у Солуну своје адресе са назначењем: где су учитељи, колико година служе, коју су школу свршили и кад, и колика им је годишња плата. Исто то имају да учине и они учитељи, који су свршили Учитељску Школу, али нису положили практични испит. Ова саопштења могу се учинити и дописницом.

ПАСХА

Данас почиње јеврејски празник Пасха. Војни штетник г. Шалом Русскајаће празничну промену сутра у синагоги Бет С...

САОПШТЕЊЕ

Конзулат извештава породицу г. Боривоја Костића да се Боривоје налази у добром здрављу у Патрасу.

Хранислав Кандић, учителу изгубио је буџелар, у коме му је било уверење ослобођењу од војне дужности и школске сведоџбе. Моли сваког ко буде нашао да му донесе у Уредништво «Народас», где ће добити пристојну награду.

Моле се браћа Чесл, који познају Јозефа Бајера, рођеног 1888 г. из Кладена, пп. Кружан у Чешкој, да извесе г. Михаила Петковића интенданта заробљеничке команде, Солун.

Александар — Саида Обрадовић војни обвезник из Великог Градишта да јави своју тачну адресу Николи Бесаровићу, писару Министарства Унутр. Дела у Солуну.

ту Соме, наше трупе на обадвема обалама биле су приморане да се повуку мало у назад у околину Браја. На једној тачци близу обале непријатељ је успео да уђе у наше положаје, али је одмах нашим контранатадом одбачен.

Доцније. — Борби је продужена јутрос са огорченошћу јужно и северно од Соме и продужила се упорно целога дана јужно од Пазифа да Аблензевила. Сви јуриши непријатељски одбијени с огромним губицима по непријатеља. Више на север држали смо линију до подне и у пркос огромне навале непријатељеве. Доцније, развили су се нови непријатељски напади на томе сектору и ми смо се повукли врло мало на запад.

Новим нападом од стране наших трупа положаји на томе сектору повраћени су. Огорче-

не борбе биле су између Соме и Ангра и северно и јужно од Албер. Један део наших линија јужно од Албер, у који је непријатељ успео да уђе, заузели смо контра нападом. Одмах после тога непријатељ је огорчено напао исте положаје у току друге половине дана и био потпуно одбијен.

Вар Офис јавља, да су синоћ и преко ноћ наше трупе биле одбачене на обе обале Соме и у зору држе од прилике линију: Позир—Арбониер—Сели—Лезе—Мерикур, затим до Ангра и до линије југозападно од Албера. Непријатељ држи Албер.

Јутрос су наше трупе преотеле Морланкур и помериле нашу линију до Брозаре и западно од Оазе

Французи су се снажно ангажовали и били принуђени да уступе део терена, али појачања још стижу.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Атина. — Телеграфу са Краја, да је опозиција поднела свој програм Г. Паишићу, у коме се каже да она одобрава његову спољну политику и настављање рата уз Савезнике.

Штокхолм. — Према последњим вестима из Петрограда, недавно пуштање у слободу многих бивших министара и политичких окривљеника сматра се као знак пада бољшевичке владе.

Женева. — Становници великих немачких вароши на Рајни у великој мери се сели у унутрашњост Немачке, у Швајцарску и у Тирол, из страха од аероплана.

Париз. — После четири дана страховите борбе и после нечувених жртава, Немци нису могли да допру до објеката, које су мислили да узму за 24 сата и хвалисати се тиме унапред. Може се предвидети брзо исцрпљење немачких резерва, чије су дивизије бацане у борбу без икаквог вођења рачуна о људским животима. Може се сматрати да је даље немачко напредовање заустављено.

Париз. — Синоћ су се са нестрпљењем очекивале изјаве, које је имала дати влада пред комисијом за војску и пред комисијом за спољне послове заједно. У оскуству Клемансоа државни секретар Жанеј изложио је јасно развитак операција и изјавио, да се на ситуацију мора гледати са поуздањем. Новости које су дошле са фронта потпуно су успокојавајуће, ситуација се осетно побољшала.

Париз. — «Ехо де Пари» пише: У пркос непријатељског напора, веза између армија енглеских и француских

није могла да буде прекинута. Развој операција које су у току, не може се објавити пре три или четири дана. Армије енглеске и француске, тесно везане, не само да се одупиру већ врше и контра нападе. Борба се продужује. Свршетак може да се очекује са поуздањем.

Атина. — Јављају из Рима «Патрасус»: У току последњих борби, Савезници су заробили 38 хиљада Немаца.

Вашингтон. — Америчко министарство војно у свом недељном коминикеу каже да садашња офанзива потврђује да немачка команда није господар ситуације. Она се заплела у грдну авантуру, да би повратила веру код народа централних држава.

Париз. — Јутрос је држана министарска седница под председништвом Поенкаревим. Клемансо, који се преко ноћ вратио са фронта, поднео је извештај о војним операцијама.

Атина. — Дознаје се да су политички кругови у Немачкој противни плану о слободном развињу балканских народа који су Бугари предложили Берлину.

Лондон. — Дописник Рајтерове Агенције са западног фронта јавља: Првих пет дана борбе представљају највеће германске напоре, али ипак, судећи по ратном искуству, и ово успеха је од ефемерног значаја. Хинденбург се узалуд напреже да зада одлучан удар пре уласка наших резерва у борбу.